

# JELENKOR.

21. szám

Pest, szombat martzius 12.

1836.

Foglalat: Magyarország (országgyűlési tudósítás; kinevezések; m. t. társaság nyilatkozása; Berzsenyi Dániel †; pesti hírek; poroszai hid.) Anglia (Hume indítványa az orangisták ellen, Wharnclyffe indítványa a felsőházban febr. 23-án; Pozzo di Borgo; a Times Franciaország ellen, az irlandi teszt-javító törvény; ázsiai egyesület ülése; londoni gyapjúárverés 's a t.) Franciaország (Naundorff a pseudo-normandi hg; Lassave Ninát pézseri mutogatják; a tremeceni hadszállítás.) Svéd- és Norvégország, (a trónbeszed.) Spanyolország (kir. rendelmények; hadi hírek.) Elezgyhr. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavízalás.

## MAGYAR ÉS ERDÉLYORSZÁG.

Martiz. 3án az ő felségéhez fölküldött tárgyak következők: az urberi fölrás, T. törvényezikkely, az arányosító perről, szöbéli perek- 's vásárbírósról, Fiume ítélőszékeiről, a' nemtelnek fölperességéről 's büntető perekbeli följobbviteléről, nyilvános örököséről, a' bírói ítéletek okokkal támogatásukról szóló törv. czikkelyek, 's a' végrehajtási törvény. — Nádor ő fönsege magyarul írta alá a' magyar szerkesztést. Martiz. 3án a' fő RH. a' kisa-játítási törvényt vették föl, martiz. 4—5én pedig a' Ludovica 's Múzeum tárgyival foglaltoskodtak, a' RRel több pontra 's ajánlaira nézve is nem egyezvén meg.

Ő cs. kir. fönsege febr. 20ról költ 's a' magy. kir. udv. kanczellárhoz gróf Reviczkyhez intézett kérészet szerint Peltz Józsefet a' bécsi egyetem theol. kara igazgatóját, a' cs. kir. udvar plebanusát 's a' t. pogrányi B. Sz. M. czimzetes apátsággal méltóztatott fölrüházní. — Továbbá jan. 23ról költ 's az erdélyi udv. kanczellárhoz utasított legfensőbb határozata szerint Mircse József főhadnagyot a' székyel huszár-erzednél töltött mintegy 39 esztendei hívdadiszolgálatja tekintetéből „Barátosi“ czimnévvel erdélyi nemes-ségre emelní.

Suppini Antalnak a' magy. kir. udv. kamaránál számvevővé történt kinevezetése által megürült alszámvevőségre ő cs. kir. fönsege Schneidit András eddigi számvevő-tanácsnokot méltóztatott kinevezni. — A' nm. m. kir. udv. kamara újbányai (kónigsbergi) bányá- 's erdőmesterré Szabó Józsefet az alföldi bányakerületi törvény-szék jegyzőkönyv-íktatóját nevezte ki.

Hollober Józsefet, a' magy. kir. udv. Kamara lajstromzóját, 50 évi hívdadiszolgálatja tekintetéből ő cs. kir. fönsege egész fizetése meghagyatval nyugalmazni méltóztatott. — A' magy. kir. udv. Kamara Pásztor János pécskai kir. kam. számtartót ménési tisztartóvá, 's helyébe Pécskára Szilberheisz Ferencz ménési számtartót nevezte ki. (kir. kam. tudósítás.)

## Nyilatkozás a' magyar tudós társaság részéről.

Hírül esvén a' magy. tud. társaságnak, hogy némelyek, kik annak nem tagjai, ezen czímet nem csak bitorolják, hanem azzal különféleképp vissza is élnek, nevezetesen mint a' m. tud. társaság megbízottjai saját munkáikra előfizetést szedegetnek, kénytelenek ézni magát az academia, részint minden álkereskedés megakadályozására, részint önnévenek tisztán tartása végett figyelmeztetni az olvasó közönséget: hogy tagjai csak azok, kiknek neveik mint olyanoké, újságok által közhírré téve, 's a' társaság mindenkor legújabb névkönyvében följegyezve vannak; továbbá hogy senkit előfizetés-szedés végett kiküldeni 's fölhatalmazni nem szokott. Egyetlen egy munkája, melyre előfizetést elfogad, a' Tudománytár, 's erre is csak a' kir. postahivatalok és könyvvarosok bíztak meg, kik nem az academiával, hanem annak középponti könyvvarosával Egenberger Józseffel számolnak. A' magy. t. társaság kis-gyűléséből Pesten martzius 7kén 1836

D. Schodet Ferencz.  
titoknok.

Mult febr. 24ke egy magas ragyogású csillagát ragadá el Helikonunknak 's nemz. literaturánknak. Ugyanis e' napon hunyt el Niklán (Somogyban) egyházas-nagyberzsenyi Berzsenyi Dániel, t. ns. megye tábl. a' m. t. Akademia rendes tagja, 's egyike nemz. lantunk legdicsebb fölket koszosorinak. Hosszabb gyöngélkedésre következett szélütés fekteté ágyba, mely lábaira, kezeire 's belrészeire sújtólág terjedvén elotta egy héti sínylet után e' fenlobogtu 's földi enyészteigen hú eszmélettel 's öntudalommal hírd szövéteket. Enyhítő balzam volt a' tulvilágra szenderültnek áldott hitvesének 's lelkes három fijának egész a' végperczig tartott verseny gyöngédségű ápolatjuk. A' niklai lantos sirját 's vele Niklét és Somogyot híhetőleg számosabb fogja meglátogatni az ivadékkorbul, mint az élő nemzedék tévé, a' szerény és csendelő de rendűhellen alapú érdemet nem annyira méltatva talán, mint a' barszány pengedelmét. Berzsenyit, mint a' remek-ség és lyra szellemfjárt 's költészetében Nemzetünk dícsőítő sugarát nem félhetheti az idő fogától 's mohától. A' Berzsenyi név a' koporsóból kitör, és eget kér 's hogy saját szavait illesszük koszosruztal hamvedrere. Fő és sarkalatos ohajtása e' lapok szerkesztőjének, mint Berzsenyi költeményei kéztibeli (1813 és 16) kiadójának minden barátival 's műveltebb keblű polgártársival, hogy az érdem borostyánú elphintnek nem csak eddig megjelent, hanem kéziratban találkozó minden egyéb munkáit is, mennélelőbb, a' jelenkor kívánatának megfelelő díszes alakban, nyerhesse gyönyörködésére meg a' testvér két Haza.

Pesten a' vásár eleje némi elvenséget mutat, nem ugyan annyira kereskedési tekintetben, mint külszínre a' számos jövevény miatt. Martzius kezdetén a' szerföltött rosz utak számos részvevőt

elidegeníthettek e' vásártól, most azonban annál sűrűbb az érkezés, 's a' gőzhajók lehetőség tömve utasokkal. Emeltett rosz utak okozák, hogy mult héten még a' bécsi posta is majd 12 órával később érkezhetett, mint máskor. — Haydnnek teremtés című remek hangmüvét, melynek minapi első előadását itt Pesten a' közönség oly nagy részvétellel fogadá, mint halljuk, husvétvasárnapján ismételni fogják, 's mellette az egyenes czél ugyanaz lesz, mint először, az ügyefogyott emberiség gyámolittatása. Ezen első előadások a' redoutei nagy terem, melyre ezen nagy szó ugyan vesztégetve nincsen, olly tömve vala, minőnek még ritkán látuk. A' terem hasznobérleje az alkalmat minden fizetés nélkül engedé által, a' mű-előadásban részesült mintegy 200 művész pedig tehetségét 's fáradságát áldozá ingyen. — Napirenden vannak most Pesten a' tanuló ifjuság próbatétel is. A' kegyes Rend követé alatt levő pesti gymnasiumban jelen iskolai évben az ifjuság száma 735.

A' török kormány saját szállításra nézve szerződésre lépett Maria-Dorothea gőzhajó igazgatóságával, mely főképp az ozman kormányra nézve, mely eddig közlekedését iram (sebesfutó) tárokok által eszközölé Smyrna és Stambul közt is, igen nyereséges.

Hírlapunk 17dik számában közöltük: miképen Poroszól és T. Fűred m'városok közt most föllállított tiszai hid által már a' szabadekedés biztosítva levén, minden nemzeti szorgalomra 's így a' köz előhaladásra jótékony hatást várhatni, mely vállalat alkotójának emlékét késő időre is föntartandja; de e' mellett dícsőítésre méltó azon hídhely 's rév tulajdonosának, gróf Károlyi István urnak lelkes hazafisága is, ki Poroszól a' tiszai révhez v. átjáráshoz vezető posványos uton mintegy 20 ezer váltó forintba került töltést készítettvén, azt, az arra nyert vámszedési szabaddékkal együtt ns. Heves vmegye közönségének olly nyilatkozással ajándékozta, hogy azon a' járás-kelés minden időre, mindenkinek, minden fizetési teher nélkül szabad maradjon.

## A N G L I A.

A' felsőház febr. 23diki ülésében Wellington hg. is megjelent, ki a' parlament megnyitására óta még egyszer sem vala jelen 's ezzel megczáfola azon fölele terjengő hírt, mintha a' közelettől egészen vissza akarna vonulni. Az ülésben Wharnclyffe lord indítványa nyujta okot némi vitára, ki azt kívánta, hogy a' kormány minden, a' helyhatóság-javító bill elfogadása óta békebírókká nevezett személynek valamint a' békebírósgokra kijelöltek névjegyzékét terjessze elő, úgy állítván, hogy a' tisztviselő-kinevezések egészen a' minislerség műve valának, melyet azonban részrehajló szempontok vezérlenek. Wellington hg. az indítvány mellett szólott. Melbourne l. azt válaszolá, hogy ő a' névjegyzék-előterjesztést nem ellenzi; de a' mi azon méltatlan vádat illeti, hogy az új békebírák választásában részrehajlás vezeté a' kormányt, erre nézve kinyilatkoztatja, hogy a' kormány bánásmódját olly indítóokok soha sem vezették, sőt az, mindig olly férfakra ügyekezett bízni a' hivatalokat politikai hitvallás tekintete nélkül, kik polgártársiktól becsületnek. A' l. kancellár védelmezé a' kormány választási jóságát, minek bizony-sága az, hogy az udon választottak becsületességét csak egyetlenegy tettfogol által sem vonhatai gyanúba 's nekik semmit sem hányhatni szemekre, mint azt hogy szabadelmü férfiak. Lansdowne marq. a' titkos tanács elnöke reményét fejezé ki, hogy a' ns. lord (Wharnclyffe) nem áll meg indítványa 2dik része mellett, 's a' felsőségnek kijelölt személyek névjegyzékét kellene előterjeszteni, mivel ez mind a' felsőségnek mind a' részesekeknek nagyon kellemetlen volna. Wharnclyffe l. reálított e' kívánságra 's még azt levé hozzá, hogy ő csak azért akará a' ns. házat a' helyhatóság-javító bill következményire figyelmeztetni, mivel a' minislerség szándékát jelenté, hogy Irland számára is hasonló javaslatot hozand szönyegre. Lássá át a' parlament 's nemzet, hogy mind ezen ugynevezett reform csak pártosságának szolgáló eszköz 's valódi haszonra nem vezet. —

Ugyan febr. 23án az alsóházban Hume ur nevezett indítványt tün, melynek czélja a' ház utóbbi végzése valóttatását az orangepáholyokra nézve biztosítani. Indítványa nagy érdeket támasztá. Hume részletes vizsgálathat becsátkozott, hogy az orange-intézkövény kárhözatos irányát 's kivált Irland állapotjára veszélyes befolyását megmutassa. Elolvasott több rendű levelet, nagyobb részint feltűnő tartalmú, Kenyon, Winchelsea 's Londonderry lordoktól, Fairman ezredestől, 's egyéb ismerős főfő orangistáktól állítása behozonyítására, mi szerint az orangepáholyok czélja egyenesen a' protestans elsöbbséget fegyverrel tartani fön 's Victoria hgasszony kitukmáltával Cumberland hgét, a' rend nagymesterét, mint királyt. A' bizonyítványok három kötetben fektüdtek a' ház asztalán. Belőlök, mondá Hume ur, kitetszik, hogy Irlandban 1500, Angliában 300 páholy van, melyek czélja a' katolikuskoknak nem csak kizáratá-

suk, hanem fegyverrel legyőzetésük. E' páholyoknak Irlandba 220 ezer, Angliában mintegy 100ezer tagja van; kik a' pápisták üldözésére esküvel köteleztek. Ezek mindenkor fegyveresen gyűltek össze, önvédelmük ürügye alatt, de valóban elnyomási 's megármadási czéllal, 's hol az utóbbi években Irland-szerte vér folyt, ott mindenkor az orange-tagok adának erre okot. Fairman ezredes munkássága által Skóziában is elágzott e' törvénytelen testület. Ennek természetes következése lön, hogy a' katolikusok az orange-páholyoknak a' szinte törvénytelen szalagos férfiak páholyit (ribbon lodges) tevék ellenköbe. Irlandban az orangeférfiak gyűléseiben mindenkor grófságok lordhelytartói 's főtisztviselők valának jelen, 's mivel főleg északi Irlandban a' juryk (eskütszékek) is nagy részint orange-férfiakból állottak, a' tagok gaz teteti sőt épen gyilkolásaik is büntetlenül maradtak. Magasztaló említést érdemel tehát, hogy Mulgrave l. Irlandostani lordhelytartója, orangeistákat hivatalokra nem emel. Mielőtt Irland e' gonoszul megszabadul, nem remélheti addig azon teherelt is menekethetését, hogy 30ezer emberből álló sereget tartani kénytelen legyen (halljuk!) De mind e' páholy Cumberlandt hget nézte urának 's mesterének, 's magát ennek szárnyai alatt törvénytelen állásnak. Azért egyszerideje megfontolni: valljona' Cumberlandt hget királyra e az országának vagy csak alattvalójára? (tetszés). Örszéről úgy nézi a' hget mint a' státusnak veszélyes embert, (hangos tetszés). A' szónok ezután fölolvass egy engedelmi levelet, melyet Cumberlandt hget az 1833iki tilalomra nem ügyelve, 1834ben S. James-palotából Fairman ezredeshez küldött, melyben ezt föl-hatalmazza új páholyok állítására 's tagok fölvetelére. Sőt a' hget egy idő előtt követeket is küldé Gibraltárba, Maltába 's a' t. hogy ott páholyokat állítson. Fairman ezredes, mint Haywood vallomási-ból kiséül, Yorkshireban a' páholy tagjait nyilván föl-szóltá, hogy minden pillantásban készen legyenek a' trónöröklési rendnek Cumberlandt hget javára történendő megváltoztatására. Ő (Hume ur) látott egy eredeti irományt is Fairman kezétől, melyben hasonló czél van kifejtve, 's ezen tébolyodott még most is naponként bizatosan társalkodik a' hggel (halljuk). Kezeitben tartok számos levelet a' felsőház tagjaitól "folytatá szavait" mikből nyilván kitéte-szik, hogy a' páholyok nagymestere minden neki tetsző czélra 300 ezer emberrel parancsolhat. (Nem! nem! az ellenzéki rész-ről). Igen igen! ő ezt teheti, a' másod nagymester (Kenyon l.) 's a' választmány segédelmével. (tetszés a' minisleri padokon) Ezután le-veleket olvas föl Kenyon lordtól, mikből kitéte-szik, hogy a' Cumberlandt hget alatt levő katonai páholyok létét elismeri; 's még is "ezt teszi hozzá" Kenyon l. azt nyilatkoztatá a' ház előtt, hogy ő azokról mit sem tud! (tetszés). Ugyanazon ns lordnak másik levele igen nevezetes, melyben kijelenti, mennyire örvendő az, hogy az új követházzal mehetni valamire, de egyszersmind saj-nálja, hogy a' waterlooi hős (Wellington hget) nem hagyja magát az orange-férfiakkal együtt munkálásra beszéltetni (halljuk!) Továbbá azt mondja, hogy a' parlament-elhatalmasítás után csak úgy teheti valamit, ha egy nagy fontosságú halál történik. (nevetés). Föl-olvas továbbá Hume még néhány levelet, Londonderry marquis-hoz irtakat. Egy azok közül katonai készültekről beszél "egy pápista kormány 's jacobinusi demokrácia megbuktatására" 's a' ns marquist részvétre szólítja föl. Másik levél azt jelenti, hogy az orange-egyesület részén van a' hadi sereg (hangosabb halljuk!) De Londonderry válaszból kitéte-szik, hogy az, az orangeisták tébolyodott szándékában részt venni átkodott. (halljuk!) Kenyon l. egy levelében Fairman ezredeshez azon remény van kifejtve, hogy az orangeista úgy nem sokára győzni fog, 's Fairman föl-szóltatik, hogy Cumberlandt hget elibe terjessze hadi tervét (halljuk!) Ezután Hume Wynford lordra jó. Itt egy levél "ugymond" melyből ki-téte-szik hogy az orangeismus közelebb van hozzánk, mint gondol-nók. Wynford l. mint a' felsőház alszónoka, egy magányos szobát bir ott, 's épen e' szobát rendelé azon czélra, hogy magát az orange-rendbe ünnepelesen beiktattassa. (halljuk és nevetés). Még több levelet is olvas el, melyek közt egy, Cumberlandhoz intézetből az sül ki, hogy a' fegyveres erő készen áll parancsá-ra, 's igényel (Ansprüche) védelmére teljesen el van készülve. "Ime tehát" így végzé Hume beszédét "ő kir. magassága a' Cum-berland hget, az orange-testület nagymestere; imo Fairman ezre-des, kik az ország föl-lászatására próbákat tesznek, 's noha a' ns herczeg tudja, hogy a' parlament 's ország figyelmes lön vise-letére, meg is, mint előbb, egy azon uton jár. Nem utálatos do-log e, hogy a' király öccse a' népet illy törvénytelen, illy alkotmányellenes egyesületbe állásra csábítgatja? (tetszés)." Ezen okok 's bizonyságoknál fogva indítványt tesz, hogy a' ház ő föl-ségét fölírásban kérje meg minden olly tisztviselőnek hivatalából elbocsátatására, ki egy hónap lefolyta alatt minden orangeistá össze-kötötéséről le nem mond. Sir W. Molesworth pártolá az in-dítványt. Fordítsa a' kormány "igy végzé beszédét" ezen társa-ság kolompasi ellen ugyanazon törvényt, melyet a' dorchesteri szegény napszamosak ellen fordított; ítélje el a' vezéreket 's az egyesület összeomlik. Adjanak be a' korona törvénytiszei panasz-levelet e' middlesex-i nagy juryrnál a' nagymester ellen, Kenyon l. mint másod nagymester, Chandos l. főtöknek a' salisburyi püspök 's egyéb kolompasok ellen. Számkivessétek őket néhány évre Betanybaibe, 's a' rendeltenségnek vége szakad (tetszés 's ne-vetés). Az irlandi páholyok minden tagját Roden 's Langford lordot, va-lamint az alsóházi tagokat, Plunket lordot, Perceval ezredest, Lefroy urat,

minden ezermonta nélkül deportálhatni. (nevetés). Russell l. azt válaszolja, hogy ha az orangeista intézet ellen erős rendszabá-lyokhoz nyúlnak, felhetni hogy a' baj csak öregből. Azért a' ja-vaslott fölírásához következő javítást ajánl: ő fölsége méltóztatásak a' neki tetsző rendszabályok szerint cselekedni, az orange-páho-lyok 's általjában minden politikai egyesület sükeres elszibbasztá-sára, melyek más hitű személyeket kizárnak, titkos jelekkel él-nek, 's titkos elgázások által akarnak hatni. Maxwell, Verner 's Perceval ezredesek védelmezik az orange-páholyokat, melyek-nek kitűnő bélyege alattvalói hűség (gúnyos halljuk! a' minisleri oldalon). Stanley és Peel un. helybenhagyják Russell l. javítását, csak az "orange páholyok" szót kivánják kihagyatni; Russell l. ezt ellenzi; O'Connell szinte. Így a' minisleri változtatás szavazat nél-kül megállott. Ezek következtésében febr. 24én Londonderry m. a' felsőházban ünnepelesen ellenmondott Hume azon állításának, hogy ő az orange-páholyokkal összekötötésben állott, 's jelenté, hogy nyolcz nap mulva a' dologról többet is fog szólni. A' ki-rály azon követségnek, mely az orange-páholyokat illető fölírás-at adá, következőleg felelt: szivesen megegyezem hű alsóházam azon kérelmében, hogy olly rendszabályokhoz nyuljak, melyek alkalmasok az orange-páholyok 's általjában minden ollyas politikai társaság sükeres elcsüggesztésére (discourage), melyek más hitű személyeket kizárnak 's a' t. 's eris bizalommal vagyok hű alattvalóim iránt, hogy föltételenben támogatandak.

Febr. 26án a' felsőházban fölkel Winchelsea gróf, 's a' kincstár lordját (Melbourne lordot) föl-szóltotta, hogy mi czélja van az alsóházban elfogadott, orange-páholyokat illető végzésnek, 's mint akar élni azzal a' kormány? czélja e azt csak az eskü által szó-velkezett orange-társaságokra terjeszteni ki, vagy minden egyesü-letre, melyek Irlandban fen akarják tartani azon protestans val-lást, melynek a' jelen király is köszöni Anglia trónján üléstét? ezután beszéle, hogy Irlandon keresztül utaztában, miután az oran-ge-egyesület czélját megismerte, nem tartotta hű alattvalói kötele-séggel ellenkezőnek, hogy ahoz csatlakozzék; állítá, hogy ezen páholyokat csak rágalmazzák, mert ezek caractere törvényes és dicseretes, föczélja a' revolutiós özönnek ellenállani, 's a' protestans vallást és a' józan politikai tant épén tartani, 's még azt tevé hoz-zá, hogy ezen egyesület elnyomása könnyen az ország eldara-boltatását vonhatná maga után. (Halljuk! halljuk!) Nem hallottuk e "kiálta tovább" azon férfit, ki Irlandot olly föfelmes és veszélyes befolyással igazgatja, nyilván kimondani, hogy mind addig meg nem szünik, míg a' két országot el nem választja? Végre kinyi-latkoztatá, hogy noha az orange-páholyokat törvényteleneknek nem tartja, még is, ha ő fölsége kormánya ellenkező véleményű, ő mint hű alattvaló kötelesnek érzi magát engedelmessékedni, 's orangeista szövetség-társait gyűléseik félbeszakasztására föl-szóltatni. — Ezu-tán fölkel Cumberlandt hget, 's élénk kíváncsiság mozgása mutatko-zik. "Kinyilatkoztatom" ugymond, "hogy mi helyt a' másik ház föl-írása, 's ő fölsége kegyes válasza fölő hirt vévők, siettem, az e-gyesület legnagyobb befolyású tagjaival együtt, az irlandi orange-társaságoknak mindelelőbbi szelleyelosztást ajánlani. Csak e' szót ki-vánom hozzátenni: hamis állítás, hogy a' szövetség tagjai esküt te-vének le, 's ámbár az már el van nyomva, én mindazáltal hű ma-radok az elvekhez, melyeken alapult. (Halljuk!) Melbourne l. örö-mét jelenté, hogy a' dolog illy szípen végeztek, 's a' kormány nem volt kénytelen szigorubb rendszabályokhoz nyúlni. — Winchel-sea lord: "a' ns. hget hallott nyilatkozása után az orange-egyesületet föl-szóltottak tekinthetni; de minden jó protestansnak sohajntia 's re-megnéllnek, midőn ez egyetlen védfalat lerogyni látja, mely az irlandi nyilvános összeesküvést a' protestantismus megbuktatására eddig gátolható. Ezzel vége lett a' gyűlésnek, 's így az orange-kerdest mostan már bevégeztnek tekinthetni. Az alsóházban Maxwell ezredes, eddig igen munkás orangeista, kijelenté, hogy Cumberlandt hget megbizta következtésében, a' követház kíváncsiságához képest, rendszabályok tététek az orange-páholyok bezáratására; Russell lord pedig fölolvassa a' hget levelét, melyben ez felsőházi nyilatkozását szórul szóra ismétli.

Az irlandi testületjavító törvény, a' Globe szerint, fővonal-miban hasonlítand az angolhoz; 's azon javítások, melyek utóbbi ülésben ezen törtétek, némi módosításokkal abba is föl fognak ve-tetni. Hét városban, u. m. Dublin, Cork, Limerik, Waterford, Gal-way, Belfast és Kilkennyben tíz fontra menő házadót (házaknál 's földbirtoktól együttvége) vesznek polgársági képeesség vagy polgár-rá lehetés alapjaul; egyéb városi testületeknél csak 5 fontot.

A' porosz státuslap szerint a' toryk eltökéltnek látszanak, hogy kormánya jutandhatóságig csupán negatív viscljék mozgokat a' parlamentben, azaz a' kormány igazgatási tetteit vagy fölvilágosit-sák 's törvényjavaslatt vagy félrevessék, vagy legalább módosítsák. Minden ostromjok, ugy látszik, 's ellenzések főleg az irlandi ha-tóságot illető törvényjavaslatra czélok, e' miatt minden egyéb, el-telzőkötől előterjesztett, v. előterjesztendő javaslat iránt engedéke-nyet. Azt mutatja Peel utóbbi simulása is a' tizedtörvény-javaslat-hoz. 'S így bizton remélhetni, hogy a' szabadelmü fél sokban egy-értelmü leend a' mérsékelt torykkal, hogy így saját szándékjaik-hoz közelgésüket megjutalmazzák. Így a' mostani paliament-ülést, melytől sokan rettegősköde annyí rosztat vártak 's még most is várnak, a' legkésebb 's jótékonyabb süker koronazandja.

Az Allg. Ztg. londoni levelezője szerint febr. 23ról a' fő-

városi m  
(orosz l  
ból kilé  
ott zárn  
pedig l  
olly nag  
zadokra  
süllyesz  
donba e

illető c  
nyakass  
ban 's  
lom nél  
hg, mid  
voná, a  
ja Algie  
ret nem  
bukott v  
alás ál  
ren gy  
ró nem  
ja ugys  
erejét n  
ja ford  
tus azt,  
Igen so  
nak kö  
se 's a  
bensöb  
tengeri  
Nem v  
levelez  
fontos  
sok elő

ségi tit  
közti ig  
czélsze  
mint az  
literatu  
's e' cz  
ról érte  
cyclopa  
Namik  
lalkozá  
Angliát  
dítasan  
mint a  
's é forg  
eszköz  
hogy f  
tetett l

mű sze  
meghal

re kite  
gyarm  
vező v  
a' é  
árnélk  
ausztr  
olcsóbb  
1400  
hacsak  
kent r

chi ha  
zadik t

dorff u  
XVI.  
minteg  
a' tere  
tette s  
morna  
osztog  
ses N  
tel is  
ve 17  
kén u  
magas  
1833  
nyaka

város magas körökben szerzte beszélik, hogy gr. Pozzo di Borgo (orosz követ a londoni udvarnál) a moszkai diplomatai szolgálatból kilép, 's Párisban szándéka letelepedni 's tisztviselés nélkül ott zární be nyugodalomban hátralevő napjait. A Gazette de France pedig Londonból florenzi orosz követségre küldi ezen férfit, ki oly nagy szerepet játszott Európa utóbbi ocsy nevezetes és századokra ható változásikor Napoleon szerencsésillaga süllyedése és süllyesztésében. Helyébe Nesselrodet rebesgetik jövendőnek Londonba e fontos követségre.

A Times ismét figyelmezteti Angliát Franciaországok Algieri illető céljaira, 's így szól e tárgyban: azon nyílt 's elfogulatlan nyakasságot, melyet Franciaország Algier folyvásti megtartásában 's katonai gyarmattá alakításában mutat, nem lehet aggodalom nélkül tekinteni. Még friss emlékezetben van, hogy Wellington hg, midőn X. Károly ex- király kormányát e tárgy fölött kérdőre voná, azon elhatározott választ nyerte: Franciaországok nem célja Algieri megtartani. Azonban a következők mutatja, hogy ez ígéret nem teljesült. Mivel pedig ezen ígéretet egyik független kormány a másiknak tevő, Angliának, bármí változások történtek is azóta, teljes joga van annak betöltését kívánni. 's Franciaország ezzel köteles, ha azóta uralkodó háza huszszor egymásután megbukott volna is. Azon hatalom, melyre Franciaországok ezen elfoglalás által szert tön, oly nemű, hogy minden, a földközi tengeren gyarmatokkal, szállítóhelyekkel, 's kereskedési érdekekkel bíró nemzetnek relatív helyzetét 's erejét megváltoztatja. Nem akarja ugyan a Times állítani, hogy Franciaországok afrikai katonai erejét már jelenleg Nagy-Britannia kárára szolgáló célokra kívánja fordítani; de igen természetesen politikai szabály, hogy egy status azt, a mit megtehett, idővel meg is teendí, 's nem mondunk igen sokat, ha azt mondjuk, hogy Franciaországok Algier 's annak környéke elfoglalása 's nyakas megtartása által, saját tetszése 's akaratja szerint, a szomszéd statusok, sőt ugynevezett legbensőbb szövetséges társai megkérdése nélkül, az egész európai tengeri uraság egyensúlyán érzékeny és aggasztó sebet ejtett. — Nem volna czélszerűtlen, ha az angol nemzet tudni kívánná, minő levelezés van Palmerston lord és Lajos-Fülöp miniszteri közt e fontos tárgyra nézve, 's egy parlamenti tag az ezt illető papírosok előmutatását sürgetné.

Az ázsiai Egyesület febr. 20ki ülésében Urquhart (követési titkár Stambulban) Sir A. Johnstone és Gore Ouseley urak közt igen érdekes tanácskozás folyt az iránt: mely kívánatos és czélszerű lenne tudományos közlekedésbe lépni Törökországgal, mint az ázsiai szárazföld egyik kulcsával, az által, hogy az angol literatura remekelőiörökre, a törökéi viszont angolra fordíttatnának le, 's e czélra nézve a próbát egy Anglia művészei 's mesterségeiről értesítő munkával, vagy pedig más népszerű 's közdívatú Encyclopaediával javaslat megtehető. Az egyesület elnöke említé, hogy Namik basa török követ Londonban egész hévvel nyilatkozott e vállalkozás mellett, az aegyptusi basa is számos ügyes embert küldte Angliába, hogy Aegyptus számára több rendű hasznos munkát fordítsanak le. Urquhart említé azt is, hogy Törökországban a kormány pártfogása alatt alapított hírlapból 5000 példány van kelet és forgásban, ámbár az újság szerzetküldözése megkívántató segéd-eszközök oly igen tökéletesnek ott, v. alig léteznek. Erinté azt is, hogy Konstantinápolyban e lap szerkesztőségének egy palota rendeltetett lakhelyül a szultántól, hogy sajtói Angliából hozattak.

Dr. Gillies, Görögország történetének remeköltő és szellemű szerzője mult febr. 15kén Claphamben 90 esztendő korában meghalálozott.

Londonban febr. 9kén kezdék a gyapju-árverést. A vételre kitétt mennyiség 1400 kötegre (Ballen) megy, melyből 800 gyarmati termék, 's többi spanyol 's egyéb alantabb nemű. Sok vevő vala éjszakai Angliából, 's élénk ajánlatok történtek, ugyhogy az ár egészen 2½—5 pcenttel magasbra számítható mint előbb. Az árméreg következő: német (e' közt a magyar is, legnagyobb áron) ausztráliai, spanyol, olasz, odessai, török, közönséges orosz (legolcsóbb). Új czikk volt a keletindiai gyapju, mely mult évben 1400 kötegre ment, de jövőre hihetőleg sokkal szaporodni fog, hacsak a hírlemény szerint mostan ott dühöngő birkavész nem csökkenti meg.

Egy tengeri katona: Saundry Vilmányi nevű, ki a woolwichi haditörvényszék által 200 korbácsütlegre íteltetett, már a századik ütés után kórházba vitették, 's ott febr. 21kén kiadá lelkét 'sa't.

#### F R A N C Z I A O R S Z Á G.

A párisi főkörvényszék előtt febr. 23kán bizonyos Naundorff ur jelent meg, ki magát Károly Lajos normandiai hgnek 's XVI. Lajos és Marie Antoinette fíjának adja ki. Megjelentekor mintegy 20—30 személy, 's ezek közt több asszonyos kísérte a' terembe, mindnyájan a legnagyobb hódolással 's tisztelettel viseltetve személye iránt. Mellette állott Rambaut asszonyság hajdan komorna a' dauphin szolgálatjában, kitől a' törvényszék előtt szétosztogatott nyomatványban következő nyilatkozás állott a' kérdéses Naundorff urra nézve: Kötelességemnek tartom e' helyen hitelt is bizonyítani, hogy én a' normandiai hget, kit születésétől kezdve 1792 aug. 10ikeig szerencsés valék szolgálni, 1833 aug. 17ikén újra föltaláltam, 's mivel kötelességemnek tartam erről ó kir. magasságát az angoulemi hgnet tudósítani, írtam is neki szeptemberben 1833ban. A' hgnek mint gyermeknek, rövid és feltűnő ránczos nyaka vala... Nos! változott é azóta e' nyak? nem! csak izmo-

sult. Feje vastag volt, h. mloka széles és nyílt, haja zögszín 's természetesen fodrokban lefüggő. Ajka épen oly volt mint Marie-Antoinette királynéé, 's állán egy kis jegy. Termete akkor igen görbe volt, járása sajtyszerű; szóval mindenben azvala, mint a' kit föltaláltam, 's amaz és ez közt nincs egyéb különység a' kornál. A' kis hgbe, harmadfél éves korában oltatott a' himlő; én jelen voltam akkor ez oltáson 's a' vágást háromszögűnek láttam, úgy mint még most is látható a' hgen. Végre megtartottam a' hgtől kedves emlékül egy kék kabátot, mely éltében csak egyszer volt rajta. Midőn a' hget újra föltaláltam, mutattam neki e' ruhát, 's hogy azonsága telő annál bizonyosb legyen, tetteve mondám, hogy azt egykor Párisban viselte. „Nem asszonyom, felelt ő, Párisban e' ruhát nem viseltem, hanem Versaillesban ekkor 's ekkor.“ A' törvényszék előtt megjelent vádló és vádlott féli tanuk száma összesen mintegy 60ra ment. Az elnök mindegyik főtől csak 5 vagy 6 tanus engede fölléphetni. Erre az elnök kérdé a' vádlottat: „Mi neve? A' vádlott méltósággal: „Közönségesen Naundorff Károly Vilmosnak neveznek.“ Elnök: „Kora? Felelet: „50 év.“ Elnök: „Állapítja? Fel: „Semmi.“ Elnök a' vádlotthoz fordulva: „Mi neve Önnek 's mi állapítja? Felelet: „Thomas Sándor, 's állapotom író.“ Elnök: „Mondja el Ön panaszát.“ Thomas: „En egy személy által, kivel foglalatosságim voltak, megismerkedem Naundorff urral. Ezen ur akkor Rambaut asszonyságnál, a' dauphin egykori komornájánál lakott. Rambaut asszonyság Naundorff urat XVIIk Lajos fíjának nyilatkozatát. Én eleinte üres ábrándozásnak tartam e' dolgot, de láttam később, hogy az érdeklét urat sok igen tisztos személy 's többek közt Laubespín ur 's gróf Breon, Escars hg sógora is látogatják 's iránta mindnyájan tisztelettel 's hódolással viseltetnek. Vigyáztam ezenkívül Naundorff ur beszédre, ha hogy azokat összefüggés nélkülülnek vagy ellenmondásoknak találhatnám; de ő szavaiban mindenkor következőes maradt. A' dolog tehát, ha nem egészen világosnak is, legalább fontosnak tetszett előttem, 's kijelentem Naundorff urnak készségemet, hogy ügyét előmozdítani 's végezni fogom, de nyilván 's az egész világ tudtával. E' tekintetből Naundorff ur érdekében egy hírlapot indítottam meg „la Justice“ czím alatt, melyre a' kezességi pénzt gróf Breontól kell vala megkapnom. Naundorff ur teljes meghatalmazást nyujta kezembe Károly Lajos normandiai hg aláírásával, melyben megbizva valék, jogait, melyek ő szültesénél fogva illethetnek, a' törvényszék 's világ előtt kívíni, egy szersmind az 1795ben jun. Sikáról költ halalozási-levelet álnak nyilatkoztatni. Azonban gróf Breon ígért kezességi pénze elmaradt; én kénytelen voltam adósságokat csinálni. Naundorff ur ígérte ugyan örökké a' pénzt, de azért soha egy fillért sem adott. A' hírlapnak illy körülményben természetesen meg kelle szünni; én követelém Naundorffon az adósságok kifizetését, ő szép ígéretek tön, de pénzt azután sem adott. Ez okozta, hogy Naundorff urat végre csalónak és cselszövőnek tartsam, 's ellene a' törvényszék előtt panaszt tegyek.“ Elnök: „Maga használta é el Naundorff ur azon pénzeket, melyeket a' vádló miatta elvesztetteknek állít? Fel: „Nem.“ Briquet ur (Naundorff védelmezője): „Kapott é Thomas ur a' hírlapkiadásra valami pénzt? Thomas: „Igen, mindössze 17,359 francot.“ (csudálkozás.) Elnök: „És Thomas ur mennyit vesztett a' maga részéről? Fel: „Mintegy 10 ezer francot.“ Elnök: „Naundorff ur! A' vádlott e' megszólítást nem akarja érteni, az elnök másodsor is megszólítja, hogy figyeljen kérdésre, mire Naundorff az egész vádat hamisnak nyilatkoztatja. Erre következett Mantois ur vallomása. „Engem, ugymond, Thomas ur megbízott, járnék a' kamarai vitások után 's írnam le azokat újsága számára. Midőn egyik nap a' szerkesztőségi szobába léptem, ott láttam az állított XVIIk Lajost. Egy személy, ki együtt jó vala velem a' szobába, megcsókola a' követelt hg kezét 's „királyi fonség“ czímmel nevezé. Nekem is nyujtatek a' kéz csókolásra, de én bizony mosolyogva e' légnék tartottam a' készszoritást. Én az egész dolgot a' rendőség cselének tartottam 's tanácslám Thomas urnak, ne bocsátkoznék mélylyben a' vállaltba; de Thomas ur nem hajtott szavaimra 's folyvást foglalatosságát. Emlékezem hogy Naundorff ur örökké pénzeket emlegetett, de a' melyek soha sem érkeztek meg. „Ha én egyszer trónra lepek, mondá, az egész világ boldog és gazdag lesz.“ Igen, felelt nekí mosolyogva, de látni fogja, hogy még ezen boldogsági 's gazdagsági kormányrendszernek is ellenzői lesznek. „Azokat én mind számúzni fogom“ felelé a' kérdéses ur (neveltség.) Mantois után Pasquel tanu lépett föl: „Engem, ugymond, Thomas ur a' normandiai hg. kíséretében látogatott meg...“ Elnök: „Az neki nem neve.“ Pasquel tüzesen: „Ő a' normandiai hg; én meg fogom mutatni, hogy az.“ Elnök: „Csak mondja tovább.“ Pasquel: „Tehát, a' normandiai hg meglátogatott engem, de tölem soha semmit sem kért.“ Elnök: Ez mind nem tartozik a' dologhoz. Thomas ur maga vallja, hogy Naundorff az elvesztettnek mondott summát nem maga használta.“ Erre a' főügyvéd kijelenté, hogy vádra nincs elég alap, 's a' nélkül, hogy a' felek ügyvédeit kihallgatni szükség lenne, Naundorff urat a' törvényszék vádlótól fölmentetnek nyilatkoztatja. (Harsány tetszés jelei a' hallgatók részéről; az asszonyságok állított ó hűségéhez tudóznak 's mely bókolás közt csókolják kezét.)

Lassave Ninát Párisban a' csarnoktéri de la Renaissance kávéház tulajdonosa exer franc havi fizetéssel Demoiselle de Comptoir képen fogadá föl. Mihelyt Nina e' hivatalát megkezdé és a' kávéházban helyet foglalt, oly nagy lett a' házában 's kívül az utcán is a' kíváncsiak tolongása, hogy öröklet kelle oda hozatni rendfőntartásra. A' kávéházi vendégek eleinte heves szemrehányásokkal il-

leték Ninát Morey ellen tett vallomása miatt, min a lányasszony annyira megijedt, hogy ájulva rogyott le. A' tolongás azóta napról napra növekszik 's a' kávéház tulajdonosa már most minden belépő által 2 francot fizettet bebecsútatási díjjal. E' díjakból első nap 5000 francnál többre ment a' kávésnak jövedelme. Ezóta ismét egy angol lépett Ninával alkura, a' kávésnak jövedelme. Ezóta ismét fizetend neki, ha 6 hónapig vele Angliába menend a' fő városokat mutatásul vele rendre járandó.

A' Moniteur Algérien szerint a' király az orleansi hg. kérelmére a' haditörvényszék által elítélt 146 bűnösnek megkegyelmezett. — Azon lap a' mascarai expedíció következtében becsületrenddel megjutalmazottak névjegyzékét is közli, melyet sokkal számosabban kaptak, mint az austerlitz diadalmas ütközet után Napoleon alatt. E' jelentés azonban egy betűt sem említ Clauzel marsalról 's a' trebeceni expedícióról. De

Toulonból február 26-áról költ telegraphi jelentés már hírt hoz Afrikából a' trebeceni hadszállításról. Clauzel marsall, miután Abdel-Kadert megverte, feb. 20-án Algierba visszatért. Az emirnek e' táborozásban 3000 főből álló marokkai segéd serege volt, mely vitüzül 's némi szabályszerű ütközött az ellenséggel. E' sereg az angardi pusztai lakosokat is szétütte 's kirabolta. Ibrahim bey a' Trebecenben odahagyott táborzsereket elfoglalta 's később Abdel-Kadert a' pusztából nagy szákmánnyal haza térőt megverte 's megszasztotta, de üldözésben utól nem érthette. Az emirnek 2 igen jeles tiszte esett el e' harcokban.

Touloni és bresti levelek szerint az ottani kikötőkben a' leg-élénkebb munkásság uralkodik, 's e' mozgások az utóbbi éjszakamerikai tudósítások következtében történnek. Azonban nem lehetni, hogy a' francia kormány a' földközi tengeren megkevesébitné hadierjét, hol annak jelenléte szinte szükséges.

**S V E D- és NORVÉGORSZÁG.**

Febr. 10-én nyílt meg Norvégia Sdík országgyűlését (stortingját) köv. trónbeszéd-felolvasással Collett stánszan.: Jó urak 's norvég férfiak! 22 éve már, mióta e' felszöiget lakosi felhagytak veszélyes ellenkezéssel. A' Mindenható védelme alatt megállapított egyesület oly villongásokat hártta el, melyek végre nem csak a' két nép segéd kútfejét kimeríthették de nemzetiségüket is megsemmíthették volna. E' kettős nemzetiség sértetlen most és statusjogi paizs alatt van. Nyíltság 's őszinteség kezeskedik élvezetjük 's állandóságukért. Norvégia segéd-kútfejét képesek Önök megítélni. A' statusadósság évről évre rendszeren fizetik. 'S ámbár a' telki adó az utóbbi gyűlés óta felényire szállítottat, jövedelmünk még is felülmulja a' költséget. A' bank szilárd és világos rendszerének boldogító következtéseit érezzük. Papirospenzünk becseinek a' valódi értékéhez közelede bőven tanúsítja ennek jótékony hatását. Földmívelésünk, kereskedésünk, iparunk 's hajózáunk szaporítottat kívánja a' helyettes pénzfajt (Münz-Surrogat), de azon mellőzhetlen foltát alatt, hogy a' bank a' keringő papirospenz értékének mindenkor megfelelő készpénz mennyiséggel bírjon. A' hajózás és kereskedésnek különös védelemre van szükségök, 's Norvégiának mérhetlen terjedékű partjai mellett egész tengerészi erejét öregbitenie, 's hajóslegényeit gyakorlás által idomítania 's ügyesbitenie kell. E' tárgyban törvényjavaslat fog Uraságok elibe terjesztetni. A' lefolyt század alatt Európában elterjedt világsodás mellőzhetlenné tévé polgári 's fenyítő törvényink vizsgálatát, miben a' különféle nemzetek törvényhozásának ismerete szolgálhat kalauzul. De a' norvégeknek valamint a' svédeknek is vannak saját honi törvényeik. A' régi szokások tulajdonai a' nemzeteknek, 's vannak országok, hol ezek oly intező törvényekül szolgálnak, melyektől nem távozhatsz el. Erről akkor győződtem meg, midőn az eskütszéki rendszert (jury) akarám köztetek létesíteni 's tiszteltet idegenkedéseket. A' helyhatósági törvény egyike a' leg-sarkalatosbáknak, mellyen a' társas rend nyugszik, ez iránt is javaslat fog taratni Uraságok elé. Határozatot igen óvakodva kell szabnunk. Csak a' nép karakterén 's szellemén alapuló intézvények által biztosíthatni a' nép nyugalomát 's állhatatosságát. A' társasági alkotványának mint az emberi testnek el kell kerülni a' nagy izgást, zökkenést és rendülést, mely által mind a' kettő váratlanul nagy veszélybe juthatna. Valódi atyai megelégteléssel láttam tavaly Norvégiát. A' nyájas fogadtatás, mellyre lakosainál találtam, a' szives öröm, mellyel a' beutaztam tájakra tódulának, irántok viseltető szeretetemet 's jöletükért buzgó kívánatimat hőbökké ugyan nem teheték, de gondolatom 's pillanatom a' Mindenhatóhoz emelkedének forró köszönetül azért, hogy a' norvég népet azon boldogító csendben tartsa meg, melly a' közrend 's folyton növekedő jölet biztosítka. Politikai viszonyink általánosan bekeszések 's hiedelmek szerint nem is háborítatnak meg. A' két testvér ország geogr. helyzete 's folytatott védintézetink megfelelnek Uraságok békes kívánatának. Mi csak függetlenségünk állandóságára törekszünk, azért méltán semmítől sem félhetünk, mert egyetértők és szabadok vagyunk. Maradok a' jó uraknak 's norvég férfiaknak minden kir. kegyelemmel jóakarója. Erre az ország állapotját illető tudósítás olvastatván föl a' stortingot megnyitottának jelenté.

**S P A N Y O L O R S Z Á G.**

Febr. 16-án jelent meg Madridban egy királyi rendelmény, mi által minden tartományi fővárosban biztosság nevezetik a' statusjavak fölötti vigyázatra, hogy a' nemzeti adósságnak ezen szent zá-

loga lehetőségig legjobban használtassék. A' Revista igéri, hogy még február folytában több, a' belső adósság-szabályozást illető kir. rendelmény fog közre bocsátani, többek közt egy minden barát- és apáca-klastrom eltörlesztését parancsolandja, hogy így mind két nemű klastromok jöszágai nemzeti javakká fordíttassanak. 'S így a' pénzügy-szabályozások egymást érik ott, hol épen nincs pénz. De mind e' mellett is a' spanyol pénzalap a' londoni csarnokon jóval csökkent, minék oka leginkább azon uralkodó vélemény lehet, hogy Mendizabal a' majusi osztalék-részeket ki nem fizetheti, 's a' britt segédsereg rossz állapotja, és Cordova gen. d. Carloshoz pártolásáról általánosan elterjedt hír. — Mendizabal sokat igért, de nincs reményesség, hogy igéreteinek eleget tehessen, innét a' pénzesarnok aggódalmat — ő, mint stáns-férfi, a' közvéleményben teljesen megbukott, 's ideje arról gondoskodnia, hogy finansziái hitelének 's becsületének legalább romait mentse meg.

Egy febr. 17-éről szóló kir. rendelmény biztosságot nevez ki minden eddig meg nem vizsgált 's el nem ismért statusadósságok megvizsgálására. A' biztossághoz intézendő követelések határidejéül ez esztendő utolsó napja van kitűzve, melly után az addig be nem jelentett követelések megsemmisíttetnek. Ezen rendelményt megelőzi Mendizabal urnak egy tudósítása a' királyéhoz, mellyben az 1834-iki corteshez benyújtott emlékiratban nem foglalt adósságok elszámoltatnak; — noha már azon emlékirás is a' spanyol nemzeti adósságot 6584,896,200 realra számítja.

Barcelonában Mina gen. és a' francia consul közt folyvásti egyenetlenségek vannak. Három francia kalmár, kik Barcelonát elhagyni parancsoltattak, ezt tenni vonakodván börtönrre hányattak. Egy spanyol, ki a' jan. 4-—5-iki történetekben vétkes részt vón, Meleagre francia hajóra futott; Mina kiadatását kívánta, a' consul nem csak megtagadta, de álguyukat is töltetett, hogy minden elvitelté mutató próbátételt erőszakkal üzzön vissza. — A' consul egyik ünneppon egész kíséretével meglátogatván Minát, számos ember jelenlétében illy szemrehányást tón annak: General! Ön viseltek a' francziák iránt idegenítő, hogy méltatlannak ne mondjam azt. Ön azokat minden lehető módon borszantja, 's én ezt befogom jelenteni a' francia kormánynak. Ha ez tovább is így tart: ne számoljon Ön többé szövetségére. — Erre Mina, ki az ékesszólásban nem nagy mester, néhány érthetetlen szót mormolt. —

Paui levél szerint febr. 20-áról Schwarzh ezredes párisi vadászain (chasseurs) ismét hebizonyult, minő engesztelhetlen gyűlölettel viselteknek a' spanyolok minden iránt, ki külföldi. Alig vezeték bõ t. i. ez katonáit a' spanyol határra, naponként megületek azok közül néhányan a' krisztina-párti urbanók által, ambar azokat védeni jöttek; sőt egy napon tizenhét embere veszett el illy módon. Innét láthatni, minő utálattal fogadna a' spanyol nép egész tömege bármí közbjárulást, még a' szabadelmü elvek védelmét eszközlendőt is. —

Balmesada bevétele a' carlositák által, mellyet leginkább Espeleta késeedelmeztének tulajdoníthatni, igen fontos, főleg erkölcsi hatása végett; a' carlositáknak ezáltal könnyebbé lón magokat Asturiába befészkelni, a' mi igen aggasztó dolog, mert ezen bérezes tartomány, ha annak idejében ellen nem állanak, második Navararra lehet. — Eguia főhadiszállását Zornozából Guernicába tette át. Az angol segédsereg betegeség által annyira elfogyott, hogy 8500 fegyvert fogható szám 3000-re olvadt le. — Cabrera guerrilla vezér Fragánál Catalónia határán egy krisztinai pénz 's élelem-szállítványt elfoglalt, 's az örkíséretet szelylelőzte.

Portugalete előtt már elkezdődött az ellenségeskedés, 's néhány csapongó csoport Bilbao falai alatt is mutatkozott. Híre van, hogy a' carlositák e' hely ostromára hadi erejük legnagyobb részét akarják fordítani.

**E L E G Y H I R.**

Newyorkban Astor ur, egy a' legdiszabb ottani tőkepénzesek közül, oly vendégfogadót épít, mellyben 2000 utazó elférhet. — New-Orleansban is egy iszonyu nagy hótelt építenek, mellyben ezer kétszáz szoba leend.

**Gabonaár: vidéki városink piaczin; poza. mérője váltó garasban.**

	buzs	kétszer.	rozs	árpa	zab	kukur.	köfe
feb. 25én Ungvár	75	73-70	44-42	40	55-52	23	—
26én Arad	64-53	40	29	25	28	29	—
26én N. Beszterek	70-50	43-35	—	23-20	25	30-25	30
27én Pécs	70-60	53-43	30	25	25	30	—
27én Baja	70-53	40-33	33	27	21	33	37
27én Miskolcz	96-92	72-38	57-50	41-40	28-20	28-20	124-120
mart. 1jén Debreczen	85-70	70-55	50-45	40	35-32	45-40	60-55
3án Mosony	125-95	80-70	66-62	53-48	38-33	64-54	—
4én Uj-Becse	85-75	70-60	—	30-29	30	30	32
5én Szeged	65-60	50-40	40	28	30	30	30
5én Fejérvár	92-88	66-60	54-50	41-40	35-32	42-40	—
4én Pozsony	125-110	—	72-68	64-60	40-38	66	—
4én Soprony	138-90	—	72-63	63-62	44-39	68-62	—
feb. 26én Temevár	64-53	—	—	32	25	30	—
mart. 4én N. Szombat	100-99	—	63-60	62-57	38-35	75	—
feb. 29én Beszterczebá.	115-88	—	64-60	50-58	28-26	—	—
mart. 11én Pest	100-93	60-53	46-40	46-43	30-28	43-40	46

Fénzkelet: martz. 9kén: 5 pCtes stanskút. 103 1/4; — 4 pCtes: 99 5/8; — 3 pCtes: 75 27/32; — 1821ki kölesön 142 7/16; — 1834ki: 570 5/8. Bank-reszvény 1361 1/4.

Dunavizállás: martz. 10án: 10° 0, 9'' — 11én: 11° 4' 0'' — 12én 12° 0' 3''

# Szombaton Martzius 19<sup>kén</sup>

délután 4 órakor

kezdődik Bécsben a

## TIVOLI

közönségesen kedvelt kijátsztatásának sorshúzósa,

és az első kivont Sors

megnyeri a szép

# TIVOLIT

tökéletesen rendbe hozva, vagy kész pénzben

**for. 200,000 v. Cz.**

A második sors 6,000 lat ezüstöt, melynek értéke for. 30,000	
A harmadik sors 5,000 „ „ „ „ „ 25,000	
A negyedik sors 4,000 „ „ „ „ „ 20,000	
Az ötödik sors 3,000 „ „ „ „ „ 15,000	

Összesen nyer

**26,100 nyertes sors 525,000 for. álló sommát,**

ugymint:

**10 főnyertes 314,000 for. t. i.**

1 nyerő TIVOLIT avagy . for. 200,000	1 nyerés kész pénzben . . . for. 10,000
1 „ 6,000 lat ezüstöt . . . 30,000	1 „ „ „ . . . 5,000
1 „ 5,000 „ „ . . . 25,000	1 „ „ „ . . . 4,000
1 „ 4,000 „ „ . . . 20,000	1 „ „ „ . . . 3,000
1 „ 3,000 „ „ . . . 15,000	1 „ „ „ . . . 2,000
26,090 melléknyertes 1,000, 600, 400, 250, 125, 100 's a' t. 's a' t forinjával mind-	
össze for. 211,000	

... hogy még  
... kir. ren-  
... és apácza-  
... nemű klas-  
... pénzügy-  
... De mind e'  
... csökkent,  
... Mendizabal  
... Isereg roz-  
... nyosan el-  
... ság, hogy  
... mai — ő,  
... t, 's ideje  
... ének lega-

... ot nevez ki  
... sadósságok  
... határdeje-  
... z addig be  
... cényt meg-  
... ellyben az  
... sságok el-  
... ol nemzeti

... t folyvást  
... celonát el-  
... hányattak.  
... von, Me-  
... consul nem  
... elre muta-  
... ünnepra-  
... ber jelen-  
... e a' fran-  
... Őn azo-  
... ni a' fran-  
... Őn töb-  
... nagy mes-

... risi vadá-  
... gyűlölet-  
... vezeté be  
... zok közül  
... eni jöttek ;  
... tét láthat-  
... ármi köz-  
... döt is. —  
... nkább Es-  
... g erkölcsi  
... okat Astu-  
... a bérczes  
... k Navar-  
... ette át. Az  
... gy 8500  
... illa vezér  
... állítványt

... és, 's né-  
... hire van,  
... gyobb ré-

... pénzszek  
... férhet. —  
... yben ezer

... rasban.  
... or. l köle :  
... | —  
... | —  
... | —  
... 25 | 30  
... | —  
... | 37  
... 20 | 124 — 120  
... 40 | 60 — 55  
... 54 | —  
... | 32  
... | 50  
... 40 | —  
... | —  
... 62 | —  
... | —  
... | —  
... | —  
... 40 | 46  
... 5/8 ; — 3  
... 5/8. Bank-  
... in 12' 0" 3

**A' szabad-sorsok nyernek for. 135,750 mellyek közül**

1	díjas kész pénzben . . . . .	for. 10,000
1	” ” ” . . . . .	5,000
1	” ” ” . . . . .	4,000
1	” ” ” . . . . .	3,000
1	” ” ” . . . . .	2,000

továbbá 600, 200, 100 's i. t. öszvesen for. 111,750.

## **Egészen új**

e' játék' rendezése

csak **90** számból

álló sorozatokkal,

ennélfogva egy sors-szám sem megy feljül a' 90-en. Huzáskor a' szokott lotteria' 90 száma közl  
kivont 5 első sors határozza-meg ezen lotteriának mind rendes, mind szabad sorsait, úgyszinte elő  
vagy utó nyerteseit is.

**Mindenik kivont sorozat' valamennyi 90 számának bizonyosan  
nyernie kell.**

**Egyegy sors'ára 5 for. e. p. — Ki 5 sorsot vesz, 1 sorsot ingyen kap ráadásul**

**Zinner D. és Társa.**

Köllnerhof-utca 739 szám a.

**E' játék' sorsai megszerezhetők Pesten**

**Kunewalder Testvérek'**

írószobájában, Országút 568 sz.

Nyomtatta Landerer Pesten.

# Tudósítás

a' F. Magyar-országi MINERVA című Folyó-írás' már tizedik évi II-dik Kötetje' megjelenéséről és további folytatásáról.

**Az** évszaki számos Folyó-írások' föl- és letünése, mellyek honunkban nagyobb részint múlt-fényű tartalmaik miatt első megjelenésekkor, homlokaikon a' jókori elenyészás' jeleit viselik, nem csekély okai azon részvétlenségnek, mellyet fájdalom! a' honi közönség azoknak gyarapításuk iránt nyilvánosít. A' Minerva' Szerkesztősége arra fordítá minden figyelmét, hogy nemzeti - nyelvünket, közhasznú ismeretek' terjesztését arányzó tartalmaikkal, ezen Folyó-íratnak állandó hasznát és érdemét messzebb kiterjedő időkre is megszerezze. — A' megjelent már tizedik évi folyamata' II-dik Kötetje, mellyet Eszterházy Pál' Országunk dicsó Nádorának melképe ékesít, ezeket foglalja magában:

Herczeg Eszterházy Pál', Magyar-országi Nádor' arcképét. — Zagyva. (Folytatás. Udeardy J. Mérnökötől.) — A' Székely-Nemzet' eredete, változása és rende, 374-dik eszt. fogva 1063-ig egy régi kéziratból. (Szigethi Gy. Mihály Professor.) — Töredékek Cicero' leveleinek magyar fordításából. (Folytatás Sup. Kis János.) — Némelly izlési és lélektani tünemények. (Körmeny Camill.) — Galanthai Herczeg Eszterházy Miklós, Magyar-országi Nádor' 's Kunok' Birájanak élet-rajza. (Némethy Pál.) — A' Székelyek' régi Törvényeik, egy 1565-dik Eszt. költ, hiteles kútfökből merített Tudósítás. (Szigethi Gy. Mihály Professor.) Polykletus' utazása, vagy Római-levelek, negyvenharmadik és negyvennegyedik Levél (Sup. Kis János.) — A' Személy-rajgokról és ragos nevekről (Balajthy Jós.) — Az Amerikai Vadakról. (Némethy Pál.) — Végre Közleményeket. (Dr. Rumyótól.)

Az Amerikai Indusokról vagy Vademberekről igen érdekes közlések, kitkit gyönyörködtetni fognak, és azon jeles *Észak-Amerikában tett utazásnak* mintegy kiegészítő része úgy tekintethetők, mellyeket a' derék Honfi és Szerző csupán érintve emleget. — Cicero' Atticusához írt mind-éddig honi nyelvünkre fordítatlan Leveleivel, és Polyklét' utazásaival a' köztiszteletű Sup. Kis J. úr, kiről méltán jegyzi meg egy jeles Tudósunk:

*Újj és régi világ' szebb gyöngyeit gyűjtve rakásra,  
'S fűzve magáéit közéjétek, nyújtja Honának!*

nemzeti Literaturánkat velök meggazdagítván, az elővilágból, azon Nemzetek' szokásairól 's életmódjáról igen hasznos ösméreteket terjeszt, 's minden jelesebb Hazai könyvtárakba méltatja Folyó-írásunkat. — Hogy pedig a' honi Literatura kedvellőjinek, ezen Folyó-írás' megszerzését valamennyire könnyítse a' Kiadó; fél évi, az az: két Kötetekre 3 pengő forintokból álló előfizetést is, ide értvén azt szabad Posta küldéssel együtt elfogadja, és az 1835-ben megjelent két Kötetkezhez, a' III-dik és IV-dik Kötetet az 1836-dik eszt. lefolyta alatt, ugymin Junius' és December' elején kiadni meghatározta; a' ki tehát ezen tizedik évi folyamatra előfizetni szándékozik; a' két első kész kötetjeit, mellyeknek elsőjét a' nagy hazafi Gróf Széchenyi István'

arczképe díszesíti, azonnal által veheti. — A' megjelenendő két u. m. a' III-dik és IV-dik Kötetek 1836-ra magokat érdekes tartalmuk által ajállani fogják, és bár a' 4-dik Kötet' megjelenésével, Intézetünk számos előfizetők által élesztve és gyámolítva, azt jelenthetnök a' tisztel. Olvasó-közönségnek: hogy 1837-dik eszt. a' tizenegyedik évi folyamata egy húzomban négy Kötetekben, minden harmadik hónap' végével a' szokott képekkel pontosan létezni fog.

Minden Cs. kir. Pósthivatalok a' megrendelőnek czímzete 's lakása kijelélése mellett, elfogadják e' folyó évre járó előfizetést. — A' könyvárosság' útján minden megalapult könyvkereskedésben rendelést lehet tenni egy évi folyamatra 6 pengő forintokkal.

Ez úttal alázatosan felszólítja a' Kiadó mindazokat, kik az elmúlt évekre sem küldöttek bé előfizetésüket, méltóztatnának számos költségeit és fáradságát méltó tekintetbe venni, 's a' még több évekről hátra lévő pénzt minél-előbb kezéhez juttatni. —

Végre, a' minden karban és rangban lévő honi-nyelvünk és literaturánk' előmozdításán igyekező nagy tiszteletű Magyar-közönségnek, magát 's Folyó-írását kegyeibe ajánlja

Kassán, Boldog-Asszony havában 1836.

*Ellinger István,*

Cs. kir. priv. Könyvnyomató,  
és a' MINERVA' Szerkesztősége.

---

### J e l e n t é s.

Az Ellinger K. Könyváros' boltjában Kassán, Mélt. Gróf Csáky Tivadar úr házánál a' főútszán, találtak a' bécsi legjelesebb gyárokban készült Fortepianók és egyéb Hangszerek, legújabb Kóták, honi- és külföldi Literatura' nevezetesebb tüneményei, Imádságos Könyvek, képek, külömb-külobmféle Kalendáriumok és Zsebkönyvek, a' legillendőbb áron.

# ORTHOPAEDI PRIVAT-GYÓGYINTÉZET

PESTEN.

Ezennel a' közönség' tudtára adom a' közelítő 1836 Sz. Györgyre elhatározott gyógyintézetem' megnyitását; mellybe fölvetetnek:

A' sokféle elgörbülések és félrenövések, 's a' többre kevesbre kinyilatkoztatott hajlam ezekre a' nyakon, hátgerinczen, mellkason és medenczén; p. o. félszeg nyak, a' vállnak föl-alá's félre 'stb. állása; czomb', lábszár', fő-'s. alkar' elgörbülései; a' löcskéz, löcs láb (Rumpfüß,) tepsiláb (Wattfüß,) csücsiláb (Spießfüß,) különbféle izmerevességek (contractura) — gyúladás után is; — térdnek ki-'s befelé hajlása; régi kifeszamodások; rendelleneségek a' sokféle csuklók' mozgásában; hashoz föl-vagy befelé húzott czomb, czombhoz fölhozott lábszár 'stb. (mellyek sántítást okoznak;) sandaságot, tátszemet, rendellenes fognövést (a' 14dik évig;) a' hebegést, és mirigykört (scrofulát).

Legáltalánosabb főczélom az lesz intézetemben: hogy a' testi gyöngeséget és scrofulákat, (mellyek gyakran belső indító okai testi ektelenségeknek is), egyes esetekhez orvosilag alkalmaztatott eledellel, fürdőkkel, gymnastikával kertben (télien teremben,) és elmederültséggel — meggyózzem. Azon kívül a' különböző bajokra különbféle belső 's külső gyógymódokkal, vagy operatiókkal is behatunk. (Mindezek az alább nevezett iratban tágosabban adatnak elő) — A' megfelelő életrendi 's orvosi bánásmódon kívül, mellyet személyesen igazgatok 's végbe viszek, a' szív és lélek iránt is szorgoskodik az intézet. Egy erkölcsire 's miveltségére nézve jeles nevelőné, egy vagy több fölfigyázónékkal (a' leánykák különböző mennyisége szerint) 's más tannitók is — a' mennyire mint orvos megengedhetem — e' tekintetben eleget teendnek. Az egésznek ezen része fölött tulajdon hitvesem' szeme anyai gondossággal forgand."

Míg 6 férfi individuum előre nem jelentetik, az intézet csak leánykának — az első gyermekkortól a' fölserültséggig — fölvetelére kész; kiknek számára kellemetes és czélirányos lak és kert el van rendelve.

A' gyógyintézet' tágos kertje minden czélirányos machinákkal 's készülékekkel fölruházott, mint

## GYMNASTIKAI INTÉZET,

nem csak orthopaedi betegek', hanem az egész ifjuság' számára nyiltan áll.

A' Gymnastikának orvosi vagy élettudományi alkalmaztatása, tudományunk' jelen álláspontján, nemcsak főszere az orthopaedi betegségekre, hanem általában a' kifejlődésiekre (p. o. scrofulára,) gyöngeséges és ép gyermekekre nézve is főfontosságú. Ezen állítást ide teszem, mint egyikét a' legbizonyosabbaknak az egész élet- és orvosi tudományban. Ez tehát személyes igazgatásom és legszigorúbb fölfigyázás mellett egy értelmes mester által, mint általános gymnastika elhatározott reggeli és estvli órákban, mindenekek számára fog gyakoroltatni, kik testi erejüket 's tehetségüket kifejeztetni kívánják; vagy testi gyöngeségben, scrofulában, fehérvérben 'stb. szenvednek. A' nő- és férfinem teljesen elválasztott órákban, az erkölcsiség' 's delicatessé' legnagyobb biztosítása mellett, fog gyakoroltatni. 2. mint külön (specielle) gymnastika, tulajdonképen az orthopaedi bajok' számára. Ez sokféle és különös gyakorlási nemekből áll, mellyeket orvosilag a' különböző esetekhez fogok alkalmaztatni (p. o. görkocsikkal kötélen járás). A' gymnastika' számára rossz időben 's télen egy földszinti terem (Saal) a' kert mellett el van készítve; ugyanis itt lesznek fürdő apparatusok, mellyek által néhány perc alatt pereme-, ömle-'s csepfürdöket (Staub-, Douche- und Tropfbäder) szolgáltatathatók. — Ezen gyakorlások is Sz. György után kezdődnek, 's a' kezdet' napjának hirdetése az intézet' gymnastája által fog megessni, kihez a' részessélni kívánók is folyamodhatnak, kivéve, kik valami baj végett az Orthopaedi Gymnastika' segédelmét keresvén, vélem kívánának értekezni. — A' mi a' kérdéses bajokat, gyógymódjukat, föltételeit 'stb. illeti, mind ezek épen a' saját alúl kijött 's minden előbbkelő könyvárosnál megszerezhető „NÉP-SZERŰ INTÉZÉK A' MIRÍGYKÖR, CSONTSENYV, TESTI ELGÖRBÜLÉSEK 'stb. IRÁNT, MAGÓKBAN FOGLALVÁN AZ ORTHOPAEDI 'S GYMNASTIKAI INTÉZET ABRÁZOLATÁT. IRTA SCHOEPF A." iratorban tökéletesben vannak előadva.

Kik az orthopaedi intézetben valakit fölvetetni kívánnak, kéretnek, hogy az eránt mindig — most pedig kezdetkor főképen — legalább egy hónappal előbb szó vagy levél által nékem jelentést tegyenek, hogy a' szükséges viszontértekezés megesshessék. Ezeknek az épen nevezett munkácskának egy példányát ingyen el fogom küldeni. — Elgörbültek, az orthopaedi gymnastika 's a' nyújtó-apparatusok használtatásuk végett, úgy akarván, csak 's csupán nappal is az intézetben tartozkodhatnak.

Pesten Martius' 2dikán 1836.

SCHOEPF AUGUSZT,

Orvos Sebész Dr. Operator, Szemorvos;

a' Pesti Egyetem' orv. karánál kir. rendk. Professzor;

a' m. tud. Társ. lev. tagja.

(Leveleket „poste restante" czímmel megkapok).

ORZSÁGKÖZÖSSÉGI TUDOMÁNYOS ÉS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

... a központi feladatokat... a tudományos és művelődési tevékenység... a központi feladatokat... a tudományos és művelődési tevékenység...

ÁLLAMTITKÁRSÁG

... az államtitkárság feladatai... a központi feladatokat... a tudományos és művelődési tevékenység... az államtitkárság feladatai... a központi feladatokat... a tudományos és művelődési tevékenység...

... a központi feladatokat... a tudományos és művelődési tevékenység... a központi feladatokat... a tudományos és művelődési tevékenység...

gyar  
's f  
üze  
ven  
tette  
leni,  
III.  
ta a  
nyal  
att s  
lapol  
  
mári  
ki e  
is te  
  
rint  
hirde  
  
nius  
  
teny  
fölsz  
  
lend  
  
ság r  
állapi  
szérő  
pán c  
's eg  
lés a  
Bátor  
ban a  
Dera  
vács  
Az ig  
  
I. Dö  
avult  
mára.  
vizsg  
dig a  
rende  
Desse  
béli h  
dóti d  
Erede  
lésnek  
  
ülésib  
határt  
nyáro  
iparjo  
talán  
piroso  
az ill  
a' sze  
e' has  
  
megha  
részes  
tergan  
tott n  
tatott  
nyolcz  
terhet  
mostar  
tathat  
csapó  
süllye